

ערב פסח שחל בשבת

בדיקת, ביטול וביעור חמץ, וליל הסדר

שוע"ר רמט

יב אין קובעיים תענית לכתחלה בערב שבת ... אבל אם זמנו הוא בערב שבת ... אינו צריך לדחות.

שוע"ר סי' תל

ב נוהגין במדינות אלו שבשבת הגדול במנחה ... אומרים עבדים היינו וכו'. לפי שבשבת הגדול היתה התחלת הגאולה והנסים, ואפילו שבת הגדול הוא ערב פסח אומרים עבדים היינו.

שוע"ר סי' תלו

א היוצא מביתו לעיר אחרת קודם הפסח ... חייב הוא לבדוק כל חדריו בלילה שלפני יציאתו לאור הנר ... ועל בדיקה זו לא יברך על ביעור חמץ כדרך שמברכין על בדיקת ליל י"ד, כיון שאינה בזמן העיקרי שתקנו לה חכמים.

שוע"ר סי' תמד

א י"ד בניסן שחל להיות בשבת, כיון שאי אפשר לבדוק בליל שבת ... לפיכך מקדימין הכל לבדוק בליל ששי, שהוא ליל י"ג. ומברכין על ביעור חמץ. ומבטלין כל חמץ שנשאר ברשותו שלא מצאו בבדיקה זו.

ה כשמבער החמץ בערב שבת, אף על פי שמן הדין יכול לבערו סמוך לחשיכה, ואין צריך לבערו קודם חצות היום כמו בשאר כל השנים, שהרי מותר לאכלו עד למחר בשעה ה', מכל מקום טוב לזהר לבערו בערב שבת קודם חצות היום, כדי שלא יבואו לטעות בשאר שנים לבער גם כן אחר חצות היום בערב פסח.

ו אבל אין צריך לבטל בערב שבת בשעת הביעור כמו בשאר השנים, שהרי כבר ביטל בליל ו' כל החמץ שברשותו שלא מצאו ואינו יודע ממנו, ומה שיש ברשותו מן החמץ הידוע לו אי אפשר לו לבטלו בערב שבת, שהרי צריך הוא לאכול ממנו בשבת.

ח אין לבשל לשבת זה מיני הריפות או מיני קמחים או שאר כל מיני תבשילין שדרך לידבק בקדרה או בקערה, כדי שלא יצטרך להדיחן בשבת אחר גמר האכילה להסיר את החמץ הדבוק בהן, שהרי הדחה זו אינה לצורך השבת, ואסור להדיח כלים שלא לצורך השבת כמו שנתבאר בסי' שכ"ג. ואם עבר ובישל מינים אלו ונדבקו בכלים בענין שאי אפשר לקנחם היטיב שלא ישאר בהם מאומה, מותר להדיחם בשבת, כיון שיש בהדחה זו צורך מצוה להעביר החמץ מהכלי כדי לבערו.

ט אחר שגמר מלאכול סעודת שחרית בשבת זה קודם שעה חמישית, ינער היטיב המפה ... (ויטמין המפה עם שאר כלי החמץ בחדר שאינו רגיל לילך לשם כל ימי הפסח כמו שיתבאר בסימן תנ"א), וישליך הקינוח והפרורין הדקים במקום דריסת הרגלים, אפילו בתוך ביתו, דכשתגיע שעה ששית כבר הן מבוערין על ידי דריסת הרגלים.

יד אפילו לא נשאר לו שום חמץ ברשותו אחר סעודת שחרית שבת זה, אף על פי כן כשתגיע סוף שעה חמישית צריך לחזור ולבטל כל חמצו, כדרך שמבטל בשאר ערבי פסחים שאומר כל חמירא וחמיעא דאיכא ברשותי דחזיתיה ודלא חזיתיה כו' כמו שנתבאר בסימן תל"ד.

שוע"ר סי' תנא

כל הכלים שאינו רוצה להכשירן לפסח על ידי הגעלה או ליבון ... צריך לשפשפן ... היטיב קודם שעה ששית בערב פסח ולהדיחן מעט, בענין שלא יהא חמץ ניכר בהן, ויצניעם במקום צנוע שאינו רגיל לילך לשם כל ימי הפסח, כדי שלא ישכח וישתמש בהן בפסח.

שוע"ר סי' תע

ז אם חל ערב פסח בערב שבת מתענין הבכורות בו ביום. אבל אם חל בשבת נדחה ליום ה' שלפניו.

סדר מכירת חמץ

וכן כלים מחומצים שיש עליהם חמץ בעין.

פסקי הסדור

בזמן שבית המקדש היה קיים היה הפסח נשחט אחר תמיד של בין הערבים, כן ראוי לעסוק בסדר קרבן פסח אחר תפלת המנחה, ויאמר זה: קרבן פסח מביא כו'.

לקוטי טעמים ומנהגים

גם כשחל ערב פסח בשבת לוקחים הביצה זכר לחגיגה (ודלא כמ"ש באבודרהם) אף שלא קרבה חגיגה אז (תוד"ה אחד פסחים קיד, ב).

במוצאי שבת – (שאיין החגיגה באה בערב פסח שחל להיות בשבת. פסחים סט, ב) נאכל שם – מן הפסחים ומן הזבחים – החגיגה שתבוא למחרתו (שו"ע אדה"ז תע"ג סמ"ט).